

REFERAT Social Bæredygtighed d. 15-04-2024

Mødedato Mandag d. 15. april 2024 kl. 12:30

Mødested Bus mod Århus

Mødedeltagere Birgitte Munk Grunnet, Villy Søvndal (Fravær), Poul Fremmelev, Søren Rasmussen (Fravær), Hamlaoui Bahloul, Trille Nikolajsen (Fravær), Hans Holmer, Freddy Christensen, Hanne Thomsen, Thomas Reintoft, Annette Lund, Flemming Skaarup, Niels Henning Bladt

Indholdsfortegnelse

Opsamling - marts 2024.....	3
Program for studietur 15. april 2024.....	6
Orientering fra formanden.....	8
Orientering fra direktørerne.....	9
Deltagelse i ekstraordinære aktiviteter.....	10
Underskriftsark - godkendelse af beslutningsprotokollen.....	11

Punkt 1: Opsamling - marts 2024

23/24743

Resumé

Social Bæredygtighed skal i 2024 – 2025 arbejde med emnet ”civilsamfund og frivillighed”, hvor arbejdet skal munde ud i en strategi for området. Emnet er delt op, så der fokuseres på civilsamfund i 1. halvår 2024 og frivillighed i 2. halvår 2024.

Arbejdet vil ske ud fra en designtankegang og som et element i dette, er der et fast punkt på hvert udvalgs møde med en opsamling og fælles refleksion over den viden, der blev præsenteret på det forrige møde. Efter hvert udvalgs møde vil der også blive optaget en kort video med nogle af udvalgets medlemmer med udtalelser om dagens møde, og hvad der gjorde indtryk. Disse vises på mødet som en del af drøftelsen af sagen.

På udvalgets møde d. 4. marts 2024 var der tre oplæg, som fortsatte udvalgets arbejde med at indkredse begrebet ”civilsamfundet” og derved sætte en ramme for det videre arbejde med emnet. Denne gang handlede oplæggene om engagementet ude i lokalområderne for at skabe aktiviteter i sin egen by.

- Evald Bundgaard Iversen, Centerleder for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund på SDU fortalte om civilsamfundets betydning i landdistrikterne
- Bent Skovsen og Knud Vejen-Jensen, frivillige i opstarten af Min Købmand i Jordrup fortalte om deres arbejde med frivillige initiativer i byen
- Brian Videbæk, Ejendomsudviklingsdirektør Dagrofa fortalte om virksomhedens arbejde med at understøtte frivillige i lokalområderne med opstarten af en købmansbutik.

Vedhæftet denne sag er et pointepapir, som vil blive forelagt udvalget på hvert møde, hvor det skal drøftes og kommenteres. Tanken med papiret er løbende at samle centrale pointer fra oplæggene og drøftelserne sammen, så det kan danne kernen og et udgangspunkt for den strategi, der skal skrives ved udgangen af 2024.

Pointerne er nummererede, og udvalget skal på mødet arbejde med en prioritering af dem.

Sagen behandles i

Social Bæredygtighed.

Forslag

Senior, sundheds- og fritidsdirektøren, social- og arbejdsmarkedsdirektøren og børne og uddannelsesdirektøren foreslår,

at udvalget drøfter opsamlingen fra sidste møde og prioriterer de væsentligste pointer til det videre arbejde.

Beslutning Social Bæredygtighed den 15-04-2024

Udvalget drøftede opsamlingen.

Fraværende:

Villy Søvnald

Søren Rasmussen

Trille Nikolajsen

Sagsfremstilling

Social Bæredygtighed skal i 2024 – 2025 arbejde med emnet ”civilsamfund og frivillighed”, hvor arbejdet skal munde ud i en strategi for området. Emnet er delt op, så der fokuseres på civilsamfund i 1. halvår 2024 og frivillighed i 2. halvår 2024.

Arbejdet vil ske ud fra en designtankegang og som et element i dette, er der et fast punkt på hvert udvalgs møde med en opsamling og fælles refleksion over den viden, der blev præsenteret på det forrige møde. Efter hvert udvalgs møde vil der også blive optaget en kort video med nogle af udvalgets medlemmer med udtalelser om dagens møde, og hvad der gjorde indtryk. Disse vises på mødet som en del af drøftelsen af sagen.

På udvalgets møde d. 4. marts 2024 var der tre oplæg, som fortsatte udvalgets arbejde med at indkredse begrebet ”civilsamfundet” og derved sætte en ramme for det videre arbejde med emnet. Denne gang handlede oplæggene om engagementet ude i lokalområderne for at skabe aktiviteter i sin egen by.

- Evald Bundgaard Iversen, Centerleder for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund på SDU fortalte om civilsamfundets betydning i landdistrikterne
- Bent Skovsen og Knud Vejen-Jensen, frivillige i opstarten af Min Købmand i Jordrup fortalte om deres arbejde med frivillige initiativer i byen
- Brian Videbæk, Ejendomsudviklingsdirektør Dagrofa fortalte om virksomhedens arbejde med at understøtte frivillige i lokalområderne med opstarten af en købmandsbutik.

Evald Bundgaard Iversen – civilsamfundets betydning i landdistrikterne

På SDU er der foretaget forskellige undersøgelser af civilsamfundets rolle i de lokale aktiviteter, og hvordan det spiller ind, når der sker ændringer i arbejdspladserne, dagligvarebutikker og offentlige institutioner ude i lokalområderne.

Der er kigget på, hvordan foreninger og frivillige går ind i at opretholde aktivitetsniveauet i området, og forudsætningerne for at borgerne går ind i den opgave. I undersøgelser er der kigget på de politisk bestemte rammer og vilkår, de fysiske mødesteder og profilen på beboerne.

I SDU's arbejde er civilsamfundet defineret som:

- Foreninger og frivillige organisationer
- Selvejende institutioner (ikke statslige)
- Uformelle netværk og grupper.

Men også at civilsamfundet i de små samfund fungerer som ”det sociale kit” og kan være et supplement til den offentlige service, hvor borgerne hjælper hinanden i langt højere grad end i de større samfund.

Generelt viser deres undersøgelser, at det største engagement i det lokale område er i byerne med færre end 3.000 indbyggere, mens det falder støt, som områderne vokser i størrelse. Mange engagerer sig i de lokale anliggender, men der er udfordringer flere steder med en aldrende befolkning, fraflytning og svært ved at fastholde offentlige institutioner og dagligvarebutikker og sikring af nye boligtyper.

SDU's anbefalinger i arbejdet med civilsamfund i lokalområderne var:

- Hvad kan kommunen gøre?
 - Afsætte medarbejderressourcer
 - Prioritere indsatserne – og måske eksperimentere
 - Opretholde minimum af tilbud der, hvor der satses
 - Sikre attraktive fysiske mødesteder
- Hvad kan det organiserede civilsamfund gøre?
 - Få flere med og tage nye initiativer
 - Styrke samarbejde og koordinering
 - Turde afgrænse og prioritere
 - Investere i dialog med kommunen
- Hvad kan borgerne gøre?
 - Bakke op
 - Bidrage med tid og ressourcer
 - Balancere mellem at have tilbud og kvalitet i tilbuddene.

Bent Skovsen og Knud Vejen-Jensen - Min Købmand i Jordrup og frivillige initiativer i byen

Arbejdet med at etablere en ny dagligvarebutik begyndte i december 2023, da beboerne kunne læse i avisen, at deres købmand skulle lukke. Lokale beboere arrangerede et informationsmøde i januar, hvor over 200 borgere deltog.

De gik i gang med at sælge anparter på 2.500,- og samle penge ind, og efter to måneder var de nået op på 2.3. mio. kr, og arbejdet med at etablere en ny butik gik i gang. Der blev nedsat arbejdsgrupper, og bygningen og omgivelserne omkring butikken blev renoveret. Efter seks måneder kunne de åbne en ny butik i byen.

Arbejdet udsprang af det stærke sammenhold der i forvejen er i byen, hvor der er mange frivillige om regelmæssigt at etablere arrangementer og fester i byen. Tilflyttere bydes velkommen med en kurv fra købmanden, to billetter til byens høstfest og en folder, der introducerer til byen. I det lokale blad bliver alle nye beboere præsenteret med et billede og en lille tekst, så man lærer hinanden at kende, og de nye også inviteres ind i fællesskabet.

Der er f.eks. en +60 gruppe, der mødes to gange om ugen og hjælper købmanden med at sætte varer på plads i butikken og holder status. Gruppens medlemmer mødes i forskellige sammenhænge og holder også øje med hinanden, at alle har det godt.

Brian Videbæk – Dagrofas arbejde for at understøtte frivillige

Udfordringen med at etablere en købmandsbutik i en lille by er som oftest ikke at få samlet pengene ind, men at få nogen til at ville være købmand og få bankens godkendelse af projektet. Derfor igangsatte Dagrofa et arbejde for 10 år siden med at skrive en drejebog til forløbet og etablere en enhed, som tager ud i landet og hjælper med processen.

Det er erfaringen, at hvis der er over 600 indbyggere i en by, så er der potentiale til opstarten af en butik: En bred opbakning er dog væsentlig for at få det til at lykkes – det må ikke kun være et par stykker, der vil det. Et opstartsmøde hvor over halvdelen af indbyggerne deltager er derfor første skridt, så det nye tiltag er bredt forankret.

Mange byer oplever, at deres skole og institutioner er lukket, og så bliver butikken det naturlige samlingssted, hvor man møder og snakker med hinanden. Det kræver dog butikker af en god standard, for at kunderne bliver ved med at komme i butikken, men omvendt så øger det en bys værdi og har betydning for huspriserne, at der er en butik i nærheden.

De oplever også udfordringerne med, at folk får leveret dagligvarer hjemme, og derfor er der også fokus på at tilbyde andre ting i butikken som f.eks. at hente og sende sine varer og apoteksvarer. Det kan også være muligheden for at tilbyde et lokale til kommunen, som de kan holde deres møder i.

De har fået bredt deres arbejde så meget ud, at Finansministeriet kontaktede dem for 3 år siden og tilbød deres støtte. Derfor kan man få op til 600.000,- i opstarten af en butik. I forhold til hvad det betyder i og for civilsamfundet, så har de en ny, der oprettede egen butik og hvor indbyggertallet er steget fra 700 til 2200 borgere. Det skyldtes både interesse hos folk for at flytte fra en stor by til et lille område, men også at den lokale købmand er primusmotor i hallen, laver fastelavn osv., og fungerer som byens samlingspunkt.

Ikke alle steder kan man lykkes med at vende udviklingen, men mange steder kan man i fællesskab gøre en forskel, og Dagrofas tal viser, at de omsætter for 1.5. mia. kr. ude i de små områder. Det er deres vurdering, at der er minimum 75 byer med potentiale – måske 150 flere i Danmark.

Det er erfaringen fra dem, at hvis man understøtter bare en smule, så kan meget ske ude i de små områder og byer. Det kan være offentlig kapital som hjælp til hal, skole osv. Eller muligheden for en kommunekredit.

Vedhæftet denne sag er et pointepapir, som vil blive forelagt udvalget på hvert møde, hvor det skal drøftes og kommenteres. Tanken med papiret er løbende at samle centrale pointer fra oplæggene og drøftelserne sammen, så det kan danne kernen og et udgangspunkt for den strategi, der skal skrives ved udgangen af 2024.

Pointerne er nummererede, og udvalget skal på mødet arbejdet med en prioritering af dem.

Bilag

Pointepapir_jan_til_marts_2024.DOCX

Samlede_referat_og_pointer_jan_til_marts2024.DOCX

PP_ramme_SB_2024_ongoing_proces_txt

Fraværende Villy Søvnald, Søren Rasmussen, Trille Nikolajsen

Punkt 2: Program for studietur 15. april 2024

23/24743

Resumé

Social Bæredygtighed vil i første halvår af 2024 have fokus på temaet civilsamfund. Mødet i april afvikles som en studietur, hvor udvalget tager til Århus for at høre forskellige oplæg.

På dette møde vil der være oplæg af:

- Ulla Lund – Frivilligchef hos VisitAarhus – Frivilligorganisationen ReThinkers
- Nilas Bay-Foged – Frivilligkonsulent, projektleder og facilitator hos Vedvarende Energi
- Morten Daus-Petersen – Medstifter af Sager Der Samler

Afslutningsvis skal udvalget arbejde videre med deres rammesætning for udvalgets arbejde, sammen med direktør for vanebrudspalæet Thomas Lütken.

Sagen behandles i

Social Bæredygtighed.

Forslag

Senior-, sundheds- og fritidsdirektøren, social- og arbejdsmarkedsdirektøren og børne- og uddannelsesdirektøren foreslår,

at udvalget drøfter oplæggene.

Beslutning Social Bæredygtighed den 15-04-2024

De tre oplæg med eksempler på nye organiseringer af aktiviteter med effektiv mobilisering af frivillige blev drøftet sammen med perspektiverne for det kommende arbejde i udvalget.

Fraværende:

Villy Søvnal

Søren Rasmussen

Trille Nikolajsen

Sagsfremstilling

Social Bæredygtighed vil det første halvår af 2024 have fokus på temaet civilsamfund. Udvalget har i løbet af første kvartal hørt forskellige oplæg, som har hjulpet til både at indkredse begrebet civilsamfund og lokale eksempler på, hvilken rolle og funktion civilsamfundet har og har haft i Kolding Kommune.

Kl. 12.30: Afgang med bus fra Ålegården 2-4

Kl. 13.30: Ankomst til Aarhus

Kl. 13.35: Oplæg ved Ulla Lund

Kl. 14.05: Oplæg ved Nilas Bay-Foged

Kl. 14.35: Oplæg ved Morten Daus-Petersen

Kl. 15.05: Fælles drøftelse/debat

Kl. 15.30: Tak til oplægsholderne

Kl. 15.35: Workshop med Thomas Lützen

Kl. 16.30: Afgang fra Aarhus

Kl. 17.30: Forventet ankomst til Kolding

I Aarhus er der flere eksempler på hvordan civilsamfundet har mobiliseret sig.

Ulla Lund – Frivilligchef hos VisitAarhus – Frivilligorganisationen ReThinkers

Ulla stod bag opbygningen af ReThinkers og driver det i dag videre under vingerne af VisitAarhus. Rethinkers er et frivilligprogram, hvor tusindvis af frivillige løfter de mangeartede opgaver i forbindelse med afvikling af kulturelle events og forestillinger, samt værtsroller for hundredetusindevis af gæster der besøger Aarhus.

Nilas Bay-Foged – Frivilligkonsulent, projektleder og facilitator hos Vedvarende Energi

Vedvarende Energi har arbejdet med grønne og bæredygtige løsninger siden 1975. Det har givet dem viden om, hvordan man mobiliserer civilsamfundet og skaber engagement i at igangsætte frivillige aktiviteter. I oplægget vil Nilas også fortælle om erfaringer med at sikre, at aktiviteter fortsætter på egen hånd, og komme med bud på, hvordan en kommune skal agere og facilitere.

Morten Daus-Petersen – Medstifter af Sager der Samler

Sager der Samler er en platform for selvorganiserede initiativer fra borgere. De drømmer om at gøre det lokale engagement til en drivkraft i omstillingen til et mere menneskeligt, bæredygtigt og demokratisk samfund. Arbejdet begyndte i 2012, hvor 5 mennesker ville samle mennesker i ”i mellemrummet” for at lære at samarbejde om at løse samfundsproblemer. Der er i dag omkring 80 medlemmer af foreningen og et par hundrede mennesker involveret i sagerne.

Efter de tre oplæg vil der være en fælles drøftelse mellem udvalget og alle oplægsholdere.

Workshop med Thomas Lützen

Udvalget har gennem første kvartal arbejdet med den rammesætning, som skal beskrive udvalgets arbejde, og hvad dette skal munde ud i. Thomas Lützen fra vanebrudspalæet vil sammen med udvalget arbejde videre med denne rammesætning. Vanebrudspalæet er et hus, der udfordrer vanetænkning.

Bilag

Oplæg ved ReThinkers Ulla Lund - 15. april 2024

Oplæg ved Sager der samler Morten Daus-Petersen - 15. april 2024

Thomas_Vanebrudspalæet_slides15-04-24.pdf

Vanebrudspalæet_ThomasVovemoD-essens-slides.pdf

Vanebrudspalæet_Chatbot-Strategi.pdf

Grønt Værksted, oplæg for Kolding Kommune, april 2024 - VedvarendeEnergi.pdf

Fraværende Trille Nikolajsen, Søren Rasmussen, Villy Søvnald

Punkt 3: Orientering fra formanden.

22/2552

Resumé

Orientering fra formanden.

Sagen behandles i

Social Bæredygtighed

Forslag

Senior-, sundheds- og fritidsdirektøren, social- og arbejdsmarkedsdirektøren og børne- og uddannelsesdirektøren foreslår, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Social Bæredygtighed den 15-04-2024

Intet.

Fraværende:

Villy Søvnal

Søren Rasmussen

Trille Nikolajsen

Fraværende Trille Nikolajsen, Søren Rasmussen, Villy Søvnal

Punkt 4: Orientering fra direktørerne

22/2552

Resumé

Orientering fra direktørerne.

Sagen behandles i

Social Bæredygtighed

Forslag

Senior-, sundheds- og fritidsdirektøren, social- og arbejdsmarkedsdirektøren og børne- og uddannelsesdirektøren foreslår, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Social Bæredygtighed den 15-04-2024

Intet.

Fraværende:

Villy Søvnal

Søren Rasmussen

Trille Nikolajsen

Fraværende Villy Søvnal, Søren Rasmussen, Trille Nikolajsen

Punkt 5: Deltagelse i ekstraordinære aktiviteter

22/2552

Resumé

Deltagelse i ekstraordinære kommunale aktiviteter, medlemmer af Social Bæredygtighed

Sagen behandles i

Social Bæredygtighed.

Forslag

Senior-, sundheds- og fritidsdirektøren, social- og arbejdsmarkedsdirektøren og børne- og uddannelsesdirektøren foreslår, at Social Bæredygtighed drøfter, om der er behov for at et eller flere medlemmer af udvalget varetager kommunale hverv.

Beslutning Social Bæredygtighed den 15-04-2024

Intet.

Fraværende:

Villy Søvnald

Søren Rasmussen

Trille Nikolajsen

Sagsfremstilling

Jf. Kolding Kommunes regulativ om vederlag og godtgørelse til Byrådets medlemmer, punkt 2, fremgår det, at der kan tillægges erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af andre kommunale hverv, når deltagelse sker efter anmodning fra Byrådet eller Byrådets udvalg, på grund af en protokolleret beslutning.

Fraværende Villy Søvnald, Søren Rasmussen, Trille Nikolajsen

Punkt 6: Underskriftsark - godkendelse af beslutningsprotokollen

22/2552

Resumé

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Dette gøres ved, at hvert medlem skal underskrive ved at trykke ”Godkendt”.

Fraværende Villy Søvnald, Søren Rasmussen, Trille Nikolajsen